

διάθεσιν ἄτομα μὲ ίδιάζοντα χαρακτηριστικά, μεταδιδομένην κληρονομικῶς.

Τὸ ίδιαίτερον τοῦτο εἶδος τῆς ψυχοπαθοῦς ίδιοσυγκρασίας παρουσιάζεται λίαν ἐνωρίς καὶ συνεχίζεται μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ ἀτόμου, διστις θάνατος δύναται νὰ προέλθῃ ἀπὸ ἄλλην νόσουν. Τὰ ἄτομα ταῦτα ἔχουν σταθερὰ ψυχικὰ γνωρίσματα, τὰ διοῖα τὰ διαμορφώνουν εἰς ἐν εἴδος γοσηρᾶς προσωπικότητος.

3. Διαταραχαὶ ἐξ ἐπιγενῶν βλαβῶν τοῦ δργανισμοῦ.

Αἱ δινωμαλίαι τῆς ψυχοσυνθέσεως αἱ προκαλούμεναι ἀπὸ ἐπιγενῆς δργανικάς βλάβας διακρίνονται εἰς δύο κατηγορίας. "Αλλαι μὲν παρουσιάζουν δριστικὴν βλάβην συνεπείᾳ τραυμάτων ἢ φυσιολογικῶν ἀλλοιώσεων τοῦ δργανοῦ, ἀλλαι δὲ παροδικὴν τοιαύτην. Αἱ χαρακτηριστικώτεραι τούτων εἶναι δὲ κρετινισμός, ἢ ἐπιληψία, δὲ ἀλκοολισμός, ἢ τοξικομανία, ἢ νευρασθένεια καὶ ἡ προΐούσα παράλυσις.

"Ο Κρετινισμὸς (cretinismus), προερχόμενος ἀπὸ ἐκφυλισμὸν τοῦ θυρεοειδοῦς, εἶναι ίδιάζουσα δινωμαλία τῆς παιδικῆς ἡλικίας καὶ ἔχει ώς ἐπακόλουθον τὴν παρακώλυσιν τῆς σωματικῆς καὶ ψυχικῆς ἀναπτύξεως. Ο πάσχων παῖς κοιμᾶται πολὺ καὶ τρώγει ἀδιακρίτως δὲ εῦρη. Σωματικῶς παραμένει νάνος, ψυχικῶς δὲ δὲν ὑπερβαίνει τὴν διανοητικὴν ἡλικίαν τῶν 4 - 5 ἔτων, ὃν ἀνεπίδεκτος μαθήσεως.

"Η ἀσθένεια αὕτη ἐνδημεῖ εἰς δρεινάς τινας περιοχάς, πρὸ πάντων εἰς τὰς "Αλπεις καὶ τὰ Πυρηναῖα. Άλια ταύτης εἶναι ἡ ἔλλειψις ώρισμένων συστατικῶν τοῦ ὅδατος. Η θεραπεία εἶναι εὔκολος, ἐπιτυγχανομένη διὰ μεταφορᾶς τοῦ πάσχοντος εἰς παραθαλάσσιον μέρος, ἢ διὰ παροχῆς ιωδίου μετὰ τοῦ πινομένου ὅδατος.

"Απὸ δινωμαλίαν τοῦ θυρεοειδοῦς προέρχεται ἐπίσης καὶ τὸ μυξολόγημα, τὸ διοῖον χαρακτηρίζεται ἀπὸ προΐούσαν ἐπιβράδυνσιν ὅλων τῶν ψυχικῶν λειτουργιῶν μὲ σύγχρονον μεταβολὴν τοῦ δέρματος. Οἱ ἀσθενεῖς δυσκόλως παρακολουθοῦν μίαν συνομιλίαν, ἀποκάμνοντες ταχέως. Η μνήμη ἔξασθενεῖ, ἢ συνειδησίς δυμώς εἶναι σαφής. Η θεραπεία ἐπιτυγχάνεται συνήθως διὰ παροχῆς ἐκχειλίσματος θυρεοειδῶν ἀδένων προβάτου.

"Η ἐπιληψία, προερχομένη ἀπὸ διαταραχὴν τῆς ἐναλλαγῆς τῆς ὅλης χαρακτηρίζεται ἀπὸ προσβολὰς σπασμῶν καὶ ἀναισθησίας. Ολίγα λεπτὰ πρὸ τῆς προσβολῆς δὲ ἐπιληπτικὸς ἔχει παραισθήσεις, βλέπει φῶτα, ἀκούει θορύβους καὶ αἰσθάνεται ζάλην. Κατὰ τὴν προσβολὴν δὲν ἔχει συνείδησιν τοῦ συμβάντος.

Τυπικὸν χαρακτηριστικὸν τῆς ἐπιληπτικῆς ψυχοσυνθέσεως εἶναι
ἡ ἀδυναμία τοῦ ἀτόμου νὰ παρακολουθῇ ταχεῖας ἐναλλαγὰς τῆς
συνομιλίας, ἢ νὰ προσέχῃ συγχρόνως εἰς περισσότερα πράγματα.
Ἐπίσης τοῦτο ἀδυνατεῖ νὰ διακρίνῃ τὸ κύριον ἀπὸ τὸ δευτερεύον.
Συχνὰ εἶναι εὑρέθιστον καὶ παρουσιάζει πεῖσμα, ματαιοδοξίαν καὶ
ἐγωαῖσμόν. Εἶναι δύσπιστον, ἀναξιόπιστον καὶ γογγύζει διαρκῶς.

Εἰς τὴν ἔξωτερικὴν συμπεριφοράν του ούδεν τὸ ἀνώμαλον παρουσιάζει. Ἀναπά τὴν ἐργασίαν καὶ εἶναι ἀφωσιωμένον εἰς τὴν οἰκογένειάν του.

“Υπάρχουν καὶ ἐλαφραὶ μορφαὶ ἐπιληψίας (le petit mal), κατὰ τὰς δύοις ἔχθμεν ἐλαφρούς σπασμούς, παράλυσιν τοῦ βραχίονος, ὀδυναμίαν ὅμιλας, στιγμιαίαν σκοτοδίνην, ή ζάλην. Ἀλλη ἐλαφρὰ μορφὴ ταύτης εἶναι περιοδικὴ προσβολὴ ζάλης ἀνευ σπασμῶν, μὲ χαρακτηριστικὴν δυσθυμίαν. Ἡ ἐπιληπτικὴ αὕτη δυσθυμία δηγεῖ εἰς διψομανίαν. Μὲ τὴν ἐπιδρασιν τοῦ οἰνοπνεύματος προκαλεῖται τὸ ἐπιληπτικὸν λυκόφως, κατὰ τὸ δύοιον δὲ πάσχων ἐπιχειρεῖ μακρὰ ταξειδία, χωρὶς ἄλλας ἔξωτερικὰς ἀνωμαλίας. Κατὰ τὰς περιπλάνησεις του ταύτας συνέρχεται αἴφνιδῶς εἰς ἑσυτὸν καὶ ὀπορεῖ διὰ τὴν κατάστασιν του. Εἶναι μία χαρακτηριστικὴ μορφὴ ἀλητείας.

Οι προσβαλλόμενοι ἀπὸ Απος Ἀσιάται, οἱ τρέχοντες ὡς μαίνομενοι καὶ διαπράττοντες ἐγκλήματα κατὰ τὴν διαδρομήν των εἶναι κατὰ τὸν Kräpelin ἐπιληπτικοί. Ἡ περίπτωσίς των ὡς καὶ ἡ ἐξ ἀλκοολισμοῦ ἐπιληψία υποδεικνύει ἐξωγενῆ αἰτιολογίαν τῆς ἐπιληψίας, χωρὶς νὰ λείπουν καὶ αἱ περιπτώσεις ἐκ κληρονομικῶν ἐπιβαρύνσεων.

‘Ο αλκοολισμός είναι μία άπό τάς συχνοτέρας αίτιας ψυχοπαθειών, προκαλούμενος διὰ δηλητηριάσεως τοῦ δργανισμοῦ ἀπό οἰνδπνευμα. Εἰς τὸ Μόναχον παρετηρήθη, ὅτι 23 % τῶν ὄλων ψυχοπαθῶν προέρχονται ἀπό δηλητηρίασιν ἐξ οἰνοπνεύματος.

‘Ο δλκοολισμὸς προκαλεῖ ἔλλειψιν συνοχῆς εἰς τὰς ιδέας, ἐξασθένησιν τῆς κρίσεως, ηὔδημένην διεγερσιμότητα, ἔλλειψιν αὐτοκυριαρχίας, ἀχαλινώτους ἐκφραστικὰς κινήσεις, τάσιν πρὸς θόρυβον καὶ ἐνίστε ἐγκληματικὰς πράξεις. Ἐπίσης παρατηρεῖται τραυλισμὸς καὶ δλικὴ ἀταξία εἰς τὴν βάθισιν. Ἡ αἰδώς ἐξασθενεῖ καθὼς καὶ ἡ στοργὴ πρὸς τὴν σύζυγον καὶ τὰ τέκνα, ἀντικαθισταμένη μὲ βάναυσον συμπεριφοράν. ‘Ο δλκοολικὸς ἐκδηλοῖ κτηνῶδη ἐγωῖσμόν. Ἡ πρὸς ἐργασίαν ἰκανότης του καὶ ἡ κατ’ αὐτὴν ἀπόδοσις καταπίπτει εἰς τὸ ἥμισυ. Ἐὰν εἴναι ἔγγαμος, προσβάλλεται ἀπὸ μανίαν ζηλοτυπίας, ἔνεκα τῆς δποίας θεωρεῖ ύπόπτους πλείστας πράξεις τῆς ἀθώας συζύγου του, ἔφευρίσκων φανταστικὰ τεκμήρια ἀπιστίας.

Χρόνιος ἀλκοολισμὸς καταλήγει εἰς τὸ τρομοδεῖς παραλήρημα (*delirium tremens*). Τοῦτο συνοδεύεται ἀπὸ τρόμον τῶν ἄκρων, ἀτάξιαν εἰς τὸ βάδισμα, ἀμνησίαν καὶ παραισθήσεις. Κατ’ αὐτὰς οἱ πάσχοντες βλέπουν μικρὰ ζῶα τρέχοντα πρὸ αὐτῶν, ἢ ἀκούουν φανταστικὰς ὕβρεις, αἱ δποῖαι γίνονται πολλάκις ἀφορμὴ νὰ βιαιοπραγοῦν κατ’ ἀθώων. ‘Ο χρόνιος ἀλκοολισμὸς διευκολύνει τὴν τάσιν πρὸς τὸ ἔγκλημα, κλοπὴν, ἀπάτην, ψευδορκίαν, δωροδοκίαν, βιασμόν, ἄδικον ἐπίθεσιν. Τὰ 50% τῶν καταδίκων προέρχονται ἐξ αὐτῶν, σλλων δὲ 25%, οἱ γονεῖς ήσαν ἀλκοολικοί.

Διὰ τῆς ἐπιδράσεως τοῦ οἰνοπνεύματος χαλαροῦνται δλαι αἱ κωλύσεις αἱ δρῶσαι κανονιστικῶς. Τέκνα σπειρόμενα ἐν καταστάσει μέθης γίνονται λοοβίως ἀγώμαλα ἢ καθυστερημένα. Εἶναι « τὰ πανδιάτοῦ Σαββατόβραδου » τῶν ἔργατων (Wochenende-Kinder, Weekend-Childs). Δι’ αὐτὰ καὶ οἱ ἀρχαῖοι εἶχον τὴν ἔκφρασιν « δ πατήθεσσον μεθύων σὲ καπειδε ». Τοῦτο συμβαίνει διότι τὸ οἰνόπνευμα προκαλεῖ ἀλλοίωσιν τῶν κυττάρων, ίδιᾳ τῶν σπερματικῶν καὶ ἔγκεφαλικῶν. Συχνά ως ἀποτέλεσμα τοῦ ἀλκοολισμοῦ παρουσιάζεται πλήρης ἀμνησία (ψύχωσις τοῦ Korsakoff), καθ’ ἥν δ ἀσθενής ούδε τὸν θεράποντα λατρὸν ἀναγνωρίζει, θεωρῶν αὐτὸν ἀνὰ πᾶσαν ἐπίσκεψιν ως νέον πρόσωπον. ‘Ο ἔγκεφαλος του παρουσιάζει μεγίστην διδγκωσιν καὶ ἔντονον συμφόρησιν, ως καὶ ἀλλοίωσιν τῶν μηνίγγων καὶ τῶν κυττάρων.

‘Η τοξικομανία εἶναι ἡ σωματικὴ καὶ ψυχικὴ ἀνωμαλία ἡ προκαλουμένη ἀπὸ χρῆσιν ταξικῶν ναρκωτικῶν ούσιῶν. Τοιαύται εἶναι ἡ μορφίνη, κοκαΐνη, ἡρωΐνη, δ αἴθηρ καὶ τὸ δπιον (Haschisch). ‘Η λῆψις τῶν δηλητηρίων τούτων προκαλεῖ ἐν ἀρχῇ μίαν παροδικὴν τόνωσιν καὶ εύφορίαν, βαθμηδὸν δμως ἡ χρῆσις κυριεύει τὸ ἄτομον, τὸ δπιον αἰσθάνεται ἐπιτακτικὴν ἀνάγκην νὰ αὔξῃ προοδευτικῶς τὰς δόσεις τοῦ δηλητηρίου.

Κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τὸ δηλητήριον ἐπιφέρει εύεξίαν, λήθην τῶν ἡθικῶν θλίψεων καὶ ἐμφάνισιν εἰς τὴν συνείδησιν εύαρέστων παραστάσεων. Σὺν τῷ χρόνῳ δμως ἐπακολουθοῦν δλέθρια ἀποτελέσματα, ως εἶναι ἡ διαταραχὴ τῆς θρέψεως, ἀπίσχνανσις μὲ χαρακτηριστικῶς ἡλλοιωμένην δψιν, πόνοι, κάματος, διαταραχὴ τοῦ ὑπνου, ἀνικαντης πρὸς ἔργασίαν, παραμέλησις τῆς ἐνδυμασίας καὶ τῆς καθαριότητος, ἔξασθένησις τῆς μνήμης καὶ τῆς βιουλήσεως. Βαθμηδὸν ἐπέρχεται τελεία ἡθικὴ πώρωσις. Τὸ ἄτομον ἐνδιαφέρεται μόνον διὰ τὴν ἀπόκτησιν τοῦ ναρκωτικοῦ καὶ δι’ ούδεν ἔτερον, καθιστάμενον σωματικῶς καὶ ψυχικῶς ἐν ράκος.

Αἱ μᾶλλον μαστίζουσαι τὰς κοινωνίας τοξικομανίαι εἶναι ἡ μασφινομανία, διαδεδομένη εἰς τὰς ἀνωτέρας κοινωνικάς τάξεις καὶ ἡ δπιασμανία ἀπαντῶσα εἰς τὰς κατωτέρας. Ἡ τάσις πρὸς τὰ ναρκωτικά γεννᾶται συνήθως ἐκ τῆς κατ' ἐπανάληψιν χρήσεώς των διὰ θεραπευτικούς σκοπούς ἢ ἐκ τῆς ἐπιθυμίας πρὸς ἀπαλλαγὴν ἀπὸ πόνους καὶ λύτρας.

“Η νευρασθένεια εἶναι ἔξαντλησις τοῦ γενερικοῦ συστήματος λόγῳ ὑπερκοπῶσεως ἢ ὑποσιτισμοῦ. Κατ’ αὐτὴν παρουσιάζεται ἀδησίας τῆς ἐρεθιστικότητος καὶ μείωσις τῆς ἀντοχῆς πρὸς ἐργασίαν, λόγῳ ἀκριβῶς μεγάλης καταπονήσεως ἐξ ὑπερβολικῆς πνευματικῆς καὶ σωματικῆς ἐργασίας καὶ ηύξημένης ἐρεθιστικότητος. Εἶναι ἐν εἴδος αὐτομολύνσεως ἀπὸ τὰς πολλὰς φροντίδας, ἀπὸ φόρτον βιαστικῆς ἐργασίας, ἀπὸ δυσαρέστους ἀπασχολήσεις, ἀνεπάρκειαν ὑπνου, ἀναπαύσεως καὶ ψυχαγωγίας, ως καὶ ἀπὸ γενετησίους καταχρήσεις. Ο Maurice de Freury τὴν χαρακτηρίζει ως «τὸν κόπον ὁργανωμένον, μονιμοποιημένον καὶ μεταβεβλημένον εἰς κατάστασιν συνηθείας».

Ο νευρασθενής ἐμφανίζει γενικὴν ἔξασθένησιν, ἀδυναμίαν εἰς πράξεις καὶ εἰς προσπάθειαν, κεφαλαλγίαν, διαφρόνους θλίψεις, ἀποθαρρύνσεις, παράπονα καὶ ἀδικαιολογήτους διεγέρσεις. Ὁργίζεται διὰ πράγματα, τὰ δποῖα διὰ τὸ ὄγιές ἀτομον εἶναι ἄνευ σημασίας. Ἐὰν δὲν εὕρῃ ἐν ἀντικείμενον εἰς τὴν θέσιν του, ἀμέσως θυμώνει. Ἐὰν δὲ ἀήρ κτυπήσῃ τὸ παράθυρον, γίνεται ἐκτός ἔαυτοῦ. Ἡ υπομονὴ του εἶναι ἐπίσης ἡλαττωμένη. Ἐὰν δὲν ἐπιτύχῃ ἀμέσως δ, τι θέλει, ἔξαπτεται. Μερικοὶ εἶναι ἀνίκανοι νὰ γράψουν, νὰ κάμουν λογαριασμούς, νὰ φάγουν, ἐὰν τοὺς παρατηρῇ τρίτον πρόσωπον. Τοὺς παρουσιάζονται ὑπερβολικοὶ φόβοι διὰ τὴν ὄγειαν των καὶ δημιουργούμνται φανταστικὰ συμπτώματα ἀσθενείας. Ἄλλοτε ὑποπτεύονται ἀνυπάρκτους κινδύνους. Π.χ. βαδίζουν μακράν τῶν τοίχων, διότι φοβούνται μήπως πέσῃ κάτι ἀπὸ τὴν στέγην εἰς τὴν κεφαλήν των. Ἡ ίκανότης πρὸς ἐργασίαν καὶ ἡ ἀνάπτυξις πρωτοβουλίας ἐκλείπει ἀπὸ αὐτούς. Αἱ διαβαθμίσεις τῆς ἀνωμαλίας εἶναι πολλαῖ.

Ἐχομεν χρονίαν νευρασθένειαν, δλλὰ καὶ ἐξ ιδίου συγκρασίας προδιάθεσιν εἰς ταύτην. Ἐπίσης ἡ διαβίωσις εἰς περιβάλλον νευρασθενῶν τὴν εύνοει. Ὡσαύτως ἡ εἰς ώρισμένα ἐπαγγέλματα καθημερινή συσσώρευσις ψυχικῆς καταπιέσεως, λόγῳ συμμορφώσεως καὶ ἀντιλήψεως εύθύνης. Οἱ διδάσκαλοι, οἱ ἀξιωματικοί, οἱ νοσοκόμοι, οἱ ιατροί, οἱ διευθύνοντες ἐπιχειρήσεις προσβάλλονται εύκολωτερον.

Ἡ ζωὴ τοῦ πολιτισμοῦ μὲ τὸν βιαστικὸν ρυθμὸν της καὶ δθόρυβος τῶν πόλεων προδιαθέτουν μεγάλως εἰς αὐτὴν. Ἀπότομοι συγκλ

νήσεις πρὸ μεγάλου κινδύνου, δπως σεισμοὶ ἢ κατάχωσις εἰς μεταλλεῖα, δδηγοῦν εὐκόλως εἰς νευρασθένειαν. Τὰ 70% τῶν περιπτώσεων εἶναι ίάσιμα, θεραπευόμενα δι' ἀναπαύσεως, ἀποφυγῆς τοῦ θορύβου καὶ μεταφορᾶς εἰς γαλήνιον περιβάλλον. Ἐπίσης ἡ ύδροθεραπεία βοηθεῖ εἰς τὴν ἔξαφάνισίν της.

Ἡ προϊόντα παράλυσις (dementia paralytica), ἡ καλούμένη καὶ μαλάκυνσις τοῦ ἐγκεφάλου, εἶναι νόσος δλοκλήρου τοῦ νευρικοῦ συστήματος, ἡ δποία δδηγεῖ εἰς σωματικὴν καὶ πνευματικὴν πτώσιν. Αὕτη προέρχεται ἀπὸ διαταραχῆς τῆς ἐναλλαγῆς τῆς ὥλης. Ἀρχίζει μὲ ἄμβλυσιν τῶν ἀνωτέρων συναισθημάτων καὶ ἀπρεπεῖς ἐκδηλώσεις εἰς συναναναστροφάς, τὰς δποίας δ πάσχων δὲν ἀναγνωρίζεις ὁ πρεπεῖς. Κατόπιν ἐπακολουθεῖ προϊόντα ἀμνησία, ἀρχομένη ἀπὸ τὰς προσφάτους ἐντυπώσεις καὶ προχωροῦσα εἰς τὰς παλαιοτέρας, μέχρι τοῦ σημείου ὃστε τὸ πρόσωπον νὰ μὴ ἀναγνωρίζῃ τοὺς πλησιεστέρους συγγενεῖς του. "Οταν τοῦ ἀναγινώσκουν κάτι καὶ παραλείπουν ἢ παραποτοῦν λέξεις δὲν τὸ ἀντιλαμβάνεται. Καὶ δ ἕδιος δ πάσχων, δταν δμιλῆ, παραποιεῖ τὰς λέξεις, ὃστε ἐν τέλει νὰ εἶναι ἀδύνατον νὰ τὸν ἐννοήσῃ τις. "Αλλαι ἐκδηλώσεις εἶναι ἀταξικαὶ διαταραχαὶ, μελαγχολία, ὑποχονδρία, ἀτονία, κεφαλαλγία, παράλυσις τῆς κόρης, ἀναισθησία εἰς τὸν πόνον μὲ ὑπαρξιν ζωνῶν ὑπερευασθησίας καὶ ἀβουλία. Προσέτι ἐμφανίζονται ἀλλοιώσεις τοῦ γραφικοῦ χαρακτῆρος.

Ἡ γενικὴ αὕτη παράλυσις παρουσιάζει ἀκδμη καὶ διὰ γυμνοῦ δφθαλμοῦ ἀτροφίαν τῶν ἐγκεφαλικῶν ἥμισφαιρῶν, ὡς καὶ πάχυνσιν καὶ συγκόλλησιν τῶν μηνίγγων. Εἰς τὴν διὰ μικροσκοπίου ἐξέτασιν παρουσιάζει ἀλλοιώσειν τῶν ἐγκεφαλικῶν κυττάρων, τῶν ἴνῶν καὶ τῶν ἀγγείων. Ἡ νόσος, ἔχουσα ὡς αἴτιαν τὴν συφιλίδα καὶ τὸν ἀλκοολισμὸν καὶ καθιστῶσα τὸ ἀτομὸν ἀνίκανον πρὸς ἐργασίαν δδηγεῖ μοραίως πρὸς τὸν θάνατον.

4. Διαταραχαὶ ἐκ δυσμενῶν συμβάντων.

"Ἔχομεν ἀνώμαλον ψυχικὴν κατάστασιν, τῆς δποίας αἴτια εἶναι οὐχὶ ἐσφαλμένη ἀνατροφή, ἢ ἐπιβάρυνσις κληρονομική, ἢ βλάβαι ἐπιγενεῖς τοῦ σωματικοῦ δργανισμοῦ, ἀλλ' ἔκτακτα ψυχικὰ συμβάντα κατὰ τὴν ἔπειτα ζωὴν. Ἡ Ψυχανάλυσις ἀπησχολήθη πολὺ μὲ τὰς νευρώσεις τὰς προκαλουμένας ἐκ συμβάντων τῆς παιδικῆς καὶ ἐφηβικῆς ἡλικίας. Λεπτομερέστεραι ἔρευναι κατέδειξαν, δτι ἔχομεν τοιαύτας καὶ ἔπειτα. Μεγάλοι κίνδυνοι ἀπειλήσαντες τὴν ζωὴν, στερήσεις καὶ κακουχίαι, ψυχικαὶ πιέσεις παρατεταμέναι, συναισθηματικαὶ δια-

φεύσεις, ἀποτυχίαι εἰς ἐπιδιώξεις, οἰκονομικαὶ καταστροφαὶ προκαλοῦν ποικίλας νευρώσεις.

Μεγάλοι σεισμοὶ μὲ συναφεῖς καταστροφὰς γεννοῦν εἰς ἀριθμὸν ἐπιζώντων βαρείας διαταραχάς. Τοιαῦται παρετηρήθησαν καὶ ἔμελετήθησαν κατὰ τοὺς τρομεροὺς σεισμοὺς τῆς Μεσσήνης τοῦ 1908, ὅτε ἀπωλέσθησαν 126 χιλιάδες ἄτομα. Πολλοὶ καίτοι ούδὲν παθόντες παρουσίαζον θερικούς σπασμούς, φυγὴν αὐτόματον ἀνευ σκοπίμου κατευθύνσεως, ἀντιστροφὴν συγκινησιακὴν μὲ γέλωτα νευρικὸν διὰ τὰ γύρω συμβαίνοντα. Κατὰ τοὺς τελευταίους σεισμούς τῆς 'Επτανήσου ἐνεφανίσθησαν ἀνάλογα φαινόμενα."Ανθρώποι ψύχραιμοι ἀναχωρήσαντες ἐκεῖθεν εἶχον ἐπὶ μακρὸν ἐφιάλτας.

Οἱ πόδλεμοι γεννοῦν σειράν δλόκληρον νευρώσεων ἄλλου τύπου. Παρουσιάζονται παραλύσεις μελῶν χωρὶς φυσιολογικὴν βάσιν, τύφλωσις τῶν δοφθαλμῶν ἀνευ ἐμφανοῦς βλάβης τούτων, τρομώδεις καταστάσεις, ἄγχη καὶ ἄλλαι ἀνωμαλίαι. Διεπιστώθη, ὅτι τοιαῦται γεννῶνται τόσον κατὰ τὴν ὕραν τῆς πολεμικῆς συγκρούσεως καὶ τῆς κολάσεως ἐκ τῶν βομβαρδισμῶν καὶ καταστροφῶν, δύον καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν νοσηλείας ἐπιπολαίων τραυμάτων εἰς νοσοκομεῖα, ὅτε ἀκριβῶς ἐκδηλοῦται ἡ ὑποσυνείδητος φυγὴ εἰς τὴν ἀσθένειαν. Βρεττανοὶ στρατιῶται παρουσίαζον τοιαύτας συχνότερον ἀπὸ τοὺς Γάλλους. 'Ως ἐρμηνεία τούτου ἐδόθη, ὅτι ἡ αἴσθησις τῆς ἐντροπῆς παίζει μεγαλύτερον ρόλον εἰς τοὺς πρώτους, ἀφοῦ ἡ ὄρμὴ πρὸς ἐπιβολὴν καὶ ἀναγνώρισιν ἐμφανίζεται ἐντονωτέρα.

Μεγάλαι πλημμύραι συμβαίνουσαι συχνὰ εἰς παραποταμίους περιοχὰς γεννοῦν εἰς ὕδρισμένους κατοίκους τῆς περιοχῆς ἰδιαιτέρας νευρώσεις. 'Επίσης μία ἐκτροχίασις, μία σύγκρουσις μέσων συγκονιῶντας, εἰς πανικὸς ἐκ πυρκαϊᾶς, μία κατάχωσις εἰς μεταλλεῖα ἀφνουν ψυχικὰ τραύματα. Συχνὰ λησμονεῖται ἡ παραγαγούσα αἰτία, τὰ νευρωτικὰ φαινόμενα δύος διατηροῦνται ἐπὶ μακρόν.

Μεγάλαι στερήσεις συντηρήσεως προκληθεῖσαι ἀπὸ πτωχείαν, ναυάγια, αἰχμαλωσίας, ἐγκλεισμούς εἰς στρατόπεδα συγκεντρώσεως, λιμούς περιοχῶν, ἀποκλεισμούς πολεμικούς ἔχουν συνεπείας ψυχικάς.

Μία ψυχικὴ ἔξουθένωσις ἐμφανίζεται ως ἐπακόλουθον δυσμενοῦς ψυχολογικῆς μεταχειρίσεως, καίτοι δὲν ἔλαβε χώραν κάκωσις σωματική. Είναι ἡ συστηματοποιημένη ἀνιάκοπος ἀνάκρισις δῆθεν ἐνδχων, μὲ ἐπιμόνους ἐρωτήσεις γύρω ἀπὸ τὸ αὐτὸ δέμα, ἐκτελουμένας εἰς περιβάλλον καὶ δρους μελετηθέντας, ὥστε νὰ είναι ἔξουθενωτικὰ διὰ τὸν ἔξεταζόμενον. Είναι ἡ ἐρείπωσις τῶν ἀτόμων τῶν μεγάλων πολιτικῶν δικῶν τῶν δλοκληρωτικῶν καθεστώτων, ἀτινα ἐμφανίζονται πρὸ τοῦ ἀκροατηρίου ως ἀβουλα δητα, προβαίνοντα

εἰς διακηρύξεις καὶ δμολογίας ἀντιφασκούσας πρὸς ἵδεας μιᾶς δλοκλήρου ζωῆς.

Αἱ διαταραχαὶ αἱ προκαλούμεναι ἐκ συναισθηματικῶν ἀπογοητεύσεων εἰς σχέσεις μετὰ τοῦ ἄλλου φύλου ἔξετέθησαν ἥδη λεπτομερῶς εἰς τὸ κεφάλαιον περὶ Ψυχαναλύσεως καὶ ψυχικῶν συγκρούσεων καὶ συμπλεγμάτων. Ἡ ἄνευ κανονικῆς ώριμάνσεως γενετήσιος σχέσις ἔχει τραυματικὰς συνεπείας. Μία ἐπίθεσις μὲ γενετήσους σκοπούς εἰς μικρὰν ἡλικίαν δύναται ἐπίσης νὰ προκαλέσῃ ἀποστροφὴν μόνιμον εἰς τὸ ὄφιστάμενον αὐτὴν πρόσωπον. Μία ἀνειλικρίνεια μεταξὺ συζύγων, ἢ μὴ σαφής ἐπίγνωσις τοῦ σκοποῦ τῆς οἰκογενειακῆς συμβιώσεως ἔχει δμοίας συνεπείας. Ἐκεῖθεν ἡ ἀπογοήτευσις πολλῶν συζύγων, οἵτινες εἶχον προβλέψει ως μόνον περιεχόμενον συζυγικῆς ζωῆς τὸν ἔρωτικὸν δεσμὸν, οὐχὶ δὲ καὶ τὴν ἀπόκτησιν καὶ ἀνατροφὴν τέκνων.

Πᾶσα ἀποτυχία ἀνδρὸς εἰς προβληθείσας ἐπιδιώξεις ἔχει ψυχικὴν ἀπήχησιν. Καὶ μόνη ἡ ἀναγγελία τῆς γεννᾷ ποικίλας νευρώσεις. Ὁρισμένα ἔλκη τοῦ στομάχου εἶναι ἀποτέλεσμα ἀποτυχιῶν. Εἶναι γνωστὸν τὸ αἴσθημα ἀηδίας ἢ καὶ ἐμμέτου ποὺ προκαλοῦν εἰς τὸ ἄτομον ώρισμέναι καταστάσεις. Ἀρτηριοσκληρωτικοὶ γίνονται ἐπίστης ώρισμένου ψυχικοῦ τύπου ἄτομα. Συνήθως οἱ μανιακοκαταθλιπτικοὶ κατὰ 60-70%.

Νευρώσεις ἐξ οἰκονομικῶν καταστροφῶν γεννῶνται εἰς ἄτομα διὰ τὰ δποῖα τὸ χρῆμα εἶναι ὁ σκοπὸς τῆς ζωῆς καὶ τὸ μέτρον ἐκτιμήσεως τῶν ἀνθρώπων. Ἡ διακοπὴ πολυτελοῦς διαβιώσεως καὶ ἐμφανίσεως μὲ τὰς τυπικὰς πράξεις κοσμικότητος, ποὺ στεροθνταὶ, τοὺς ἀφίνει ψυχικὸν κενόν, τὸ δποῖον δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἀναπληρώσουν μὲ ἄλλα βαθύτερα βιώματα. Διότι οὕτε εἶχον ἔντονα τοιαθτα, οὕτε ἀνεκίνησαν τὰ ἔστω καὶ ἀναιμικῶς ὑπάρχοντα.

"Αλλαὶ διαψεύσεις γεννῶσαι νευρώσεις ἀναφέρονται εἰς λεπτότερα θέματα. Ἡ νεύρωσις ἐκ νοσταλγίας λόγῳ ἀποδημίας δύναται εἰς ώρισμένα ἄτομα νὰ ἐμφανίσῃ διαταραχάς σωματικάς, ως δυσθμία, βλάβας τῆς πέψεως ἢ τῆς κυκλοφορίας, αἵτινες ἅμα τῇ ἐπιστροφῇ εἰς τὴν πατρίδα ἔξαφανίζονται.

Μία οὐχὶ ἐπαρκῶς μελετηθεῖσα διαταραχὴ εἶναι ἡ ἐκ τῆς μὴ δλοκληρώσεως τῆς περὶ ζωῆς ἀντιλήψεως, εἴτε θρησκευτικῶς, εἴτε φιλοσοφικῶς. Εἶναι ἡ συνειδητὴ ἢ ὑποσυνειδητὸς διαταραχὴ τῶν ἀτόμων, τὰ δποῖα δὲν ἔχουν δλοκληρωμένην κοσμοθεωρίαν. "Ἐν συναίσθημα ἀγωνίας, ἀπελπισίας, ἐκμηδενίσεως τοὺς τρομάζει συνεχῶς. Ἡ γένεσις τῆς φιλοσοφίας τῆς ὑπάρξεως εἰς τὰς ἡμέρας μας ἔρχεται νὰ βεβαιώσῃ τοῦτο.

B'. Αἱ ΔΙΑΤΑΡΑΧΑΙ ΤΗΣ ΓΝΩΣΕΩΣ

Αἱ γνωστικαὶ λειτουργίαι αἱ παρέχουσαι συνείδησιν περὶ κόσμου καὶ ζωῆς ὑπόκεινται εἰς διαταραχὰς ποικίλης μορφῆς καὶ ἐκ ποικίλων αἴτιων. "Ἐχομεν τοιαύτας εἰς δλας τάς ἐν λόγῳ λειτουργίας, καὶ εἰς τὴν ἀντίληψιν καὶ εἰς τὴν μνήμην καὶ εἰς τὴν νόησιν καὶ εἰς τὸν λόγον καὶ ἔκφρασιν.

1. Διαταραχαὶ τῆς ἀντίληψεως.

Σαφῶς καθωρισμένη εἶναι ἡ καλουμένη ψυχικὴ τύφλωσις κατὰ τὴν ὅποιαν τὸ πρόσωπον, ἐνῷ ἔχει κανονικούς ὄφθαλμούς, δὲν βλέπει τὰ ἐνώπιόν του πράγματα. Εἶναι μία διπτικὴ ἀγνωσία συγεπείᾳ ἀσθενείας ἀμφοτέρων τῶν Ινιακῶν λοβῶν. Ἐνάλογος πρὸς ταῦτην εἶναι ἡ ψυχικὴ κώφωσις. Κατὰ τὴν τελευταῖαν τὸ ἀτομὸν εἶναι ἀνίκανον νὰ κατανοῇ τὰς ἀκουομένας λέξεις, καίτοι δὲν ὑπάρχει οὕτε διανοητικὴ διαταραχὴ οὔτε βλάβη εἰς τὸ ὅργανον τῆς ἀκοῆς. Συχνὰ αἱ λέξεις γίνονται ἀντιληπταὶ ὡς ἐλαφρότατοι θόρυβοι, ἀλλ' ἀνευ νοήματος, πρᾶγμα ποὺ βεβαιοῖ τὴν κανονικότητα τῆς φυσιολογικῆς ἀκοῆς. Ἐνίστε ἡ ψυχικὴ κώφωσις ἀναφέρεται μόνον εἰς ξένας λέξεις, ή εἰς συνθέτους προτάσεις. Ἐλλοτε πάλιν μελωδίαι, γνωσταὶ προηγουμένως, δὲν γίνονται ἀντιληπταὶ, ἀφίνουσαι μόνον τὴν ἐντύπωσιν θορύβου ἀνευ ἀρμονίας καὶ νοήματος.

"Αλλαὶ ἀγνωσίαι εἶναι αἱ τῆς ὁσφρήσεως, γεύσεως, ἀφῆς καὶ πόνου. Ὁ πόνος εἰς τινα ἀτομα δὲν ὑπάρχει ὡς αἴσθημα, διὸ αἱ φροντίδες διὰ τὴν σωματικὴν τῶν ἀκεραιότητα δέον νὰ εἶναι ἔντονοι. Ἐπίσης εἰς ἀλλα ἀτομα δὲν ὑπάρχει αἴσθημα πείνης, διότε ἡ ἐπιβίωσίς των ἔξαρταται ἐκ τῆς φροντίδος τῶν γύρω των.

Συχνότερον ἀπὸ τὴν ἡλαττωμένην ἀντίληψιν εἶναι τὸ φαινόμενον τῆς ὑπεραισθησίας. "Ἐχομεν ψυχοπαθεῖς, σχιζοφρενεῖς συνήθως, οἵτινες τὰ πράγματα τὰ βλέπουν μεγαλύτερα. Ἡ χρῆσις μεσκαλληνῆς, σαντονίνης καὶ ἀλλων τοξικῶν οὐσιῶν γεννᾷ ἐπίσης ὑπεραισθησίας διπτικάς. "Ἐχομεν ψυχοπαθεῖς μὲν ὑπεραισθησίαν τῶν ἥχων. Ψυχασθενῆς ἔλεγεν, δτι τὸν κτύπον ωρολογίου τὸν ἀντελαμβάνετο ὡς κτύπον κώδωνος. Τὸ αἴσθημα τοῦ πόνου ἐπίσης εἰς μερικούς ἐμφανίζει πολλαπλασίαν ἀντίληψιν. Ὅπερεκτίμησις μικροῦ πόνου ή αἴσθησις πόνων φανταστικῶν παρουσιάζεται εἰς τοὺς σχιζοφρενεῖς. Συναφεῖς εἶναι φανταστικαὶ ἀντίληψεις πραγμάτων ἀνυπάρκτων, αἱ ψευδαισθῆσεις (illusion) καὶ αἱ παραποίησεις ἀντίληψεων, αἱ παρασθῆσεις (hallucination). Οἱ σχιζοφρενεῖς ἔχουν ἀκουστικὰς παρασθῆσεις. Τὰς τεταραγμένας σκέψεις των τὰς θεωροῦν ἀντίληψεις,

έρχομένας εἰς τὴν συνείδησίν των ἀνεξαρτήτως τῆς βουλήσεώς των, λόγῳ τοῦ ψυχικοῦ των χάους. Οὗτοι ἔχουν ἀκόμη καὶ δισφρητικὰς ψευδαισθήσεις.

2. Διαταραχαὶ τῆς μνήμης.

Αὗται εἶναι αἱ ἀμνησίαι, παραμνησίαι καὶ αἱ ὑπερμνησίαι.

Άμνησία καλεῖται ἡ ἀνεπάρκεια εἴτε πρὸς ἐντύπωσιν, εἴτε πρὸς ἀνάπλασιν εἴτε πρὸς ἀναγνώρισιν παραστάσεων. Αὕτια εἶναι εἴτε ἔμφυτος ἀδυναμία, διπος βλέπομεν εἰς τοὺς ἡλιθίους, εἴτε τραύματα εἴτε νόσοι. Εχομεν καὶ ἀμνησίαν λόγῳ ἐπιληπτικῆς κρίσεως.

Πρόσωπα ύποστάντα διάσεισιν, ἢ τραυματισμούς τοῦ ἐγκεφάλου λησμόνοιν τὴν προτέραν των ζωῆς, ποῖοι εἶναι, ποθ κατοικοῦν, ἐὰν ἔχουν αύξυγον ἢ τέκνα. "Οταν θεραπεύωνται ἐκ τοῦ τραύματος, ἀρχίζουν τὴν ζωήν των ἐξ ὑπαρχῆς. Οἱ δύο τελευταῖοι πόλεμοι παρουσίασαν πολλὰ τοιαῦτα περιστατικά. Ἡ ἀνάμνησις τῆς προτέρας ζωῆς εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπανέλθῃ αἴφνιδῶς, ἀλλὰ καὶ νὰ μὴ συμβῇ ποτὲ τοῦτο. Εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν δημιουργοῦνται δραματικαὶ καταστάσεις, λόγῳ τῆς διπλῆς ζωῆς, ποὺ ἀνακύπτει αἴφνιδῶς, μὲ συνεπείας οἰκογενειακάς καὶ κοινωνικάς. Ο κινηματογράφος χρησιμοποιεῖ συχνὰ ὡς θέμα τὸ φαινόμενον.

Μερικώτεραι ἀμνησίαι εἶναι αἱ ἀναφερόμεναι εἰς τὴν ἀδυναμίαν ἀναπλάσεως ἐνὸς μόνον τμήματος ἐντυπώσεων, π.χ. κυρίων δνομάτων, χρωμάτων, ἀριθμῶν. Συστηματοποιημέναι ἀμνησίαι καλοθνται αἱ ἀναφερόμεναι εἰς περιστάσεις ἔχούσας σχέσεις μὲ δρισμένον πρόσωπον γεγονός, ἢ τάξιν ἴδεων. Εἶναι αἱ προκαλούμεναι ἀπὸ ψυχικὰ τραύματα, περὶ τῶν δποίων ἐγένετο μνεῖα εἰς τὸ περὶ ύποσυνειδήτου κεφάλαιον.

Περιοδικαὶ ἢ ἐναλασσόμεναι ἀμνησίαι εἶναι αἱ ἔμφανιζόμεναι καθ' δρισμένα διαστήματα καὶ ἀναφερόμεναι εἰς δλόκληρα τμήματα ζωῆς, ἔκαστον τῶν δποίων ἔχει ἴδικήν του ἐνότητα καὶ ἴδιαν συγκινησιακήν χροιάν. Τὸ φαινόμενον ἐξητάσθη κατὰ πόσον εἶναι ἐκδήλωσις ὑπάρξεως διπλῆς μνήμης ἢ καὶ διπλῆς προσωπικότητος, ἀφοῦ ἀναφαίνονται δύο κέντρα ('Εγώ), περὶ δ συσσωματούνται ἀναμνήσεις. Δὲν πρόκειται δμως πλήρως περὶ τούτου, διότι πλεῖσται ἰκανδητητες παραμένουν κοιναὶ διὰ τὰς δύο καταστάσεις. Τὴν ἐρμηνείαν τοῦ γεγονότος μᾶς παρέχει τὸ φαινόμενον τῆς κυκλοθύμου διαθέσεως, περὶ ἥς ώμιλήσαμεν.

Ἡ προύοδος ἀμνησία εἶναι ἡ βαρυτέρα μορφή, προερχομένη ἀπὸ ἐγκεφαλικάς νόσους καὶ ἐκμηδενίζουσα τελείως τὴν μνημονικὴν λειτουργίαν. Κατ' ἀρχὰς λησμονούνται τὰ πρόσφατα γεγονότα,

Ἐπειτα τὰ ἀναφερόμενα εἰς ἀτομικὰ ζητήματα, τελευταῖαι δὲ αἱ ἐξ αὐτοματισμοῦ προελθοῦσαι συνήθειαι τοῦ ἐνδύεσθαι, τρώγειν καὶ ἐργάζεσθαι διὰ τῆς χειρός.

Παραμυηταὶ εἶναι ἡ διαταραχὴ ἢ ἀφίνουσα τὴν ἐντύπωσιν, δτὶ νέον τι τὸ ἔχει ἔδει τὸ πάσχον πρόσωπον ἄλλοτε. Ἐπίσης δτὶ θν πρᾶγμα ποὺ ἀναγινώσκει, τὸ θεωρεῖ μετ' ὀλίγον ὡς ίδικήν του σκέψιν καὶ λησμονεῖ, δτὶ αὕτη εἶναι ξένη. Ποιηταὶ συχνὰ ἀναφέρουν ξένους στίχους χωρὶς νὰ ἐνθυμοῦνται, δτὶ εἶναι ξένοι. Παράδειγμα δ Nietzsche, 8ατὶς εἰς τὸν Ζαρατούστραν ἀναφέρει μέρη, τὰ δποῖα εἶχεν ἀναγνώσαι εἰς τὴν «Μάντιδα» τοῦ Prevost χωρὶς νὰ τὸ γνωρίζῃ. Ἐντεθεν τὸ φαινόμενον καλεῖται καὶ κρυπτομνησία.

Υπερμνησία εἶναι μία ὑπερβολικὴ λειτουργία τῆς ἀναπλαστικῆς δυνάμεως τῆς μνήμης. Ἐχομεν πρόσωπα μὲ εύφυΐαν κάτω τοῦ μετρίου, ἐμφανίζοντα λίαν ἐκτεταμένην μνήμην. Ἐπίσης ὑπὸ τὴν ἐπειδρασιν πυρετοῦ πρόσωπα διηγοῦνται συμβάντα, τὰ δποῖα εἰς τὴν κανονικήν κατάστασιν δὲν ἥδυναντο νὰ ἐνθυμηθοῦν. Μεγίστην ὑπερμνησίαν ἐμφανίζουν τὰ ὑπνωτιζόμενα πρόσωπα, τὰ δποῖα δύνανται νὰ ἀναφέρουν μὲ λεπτομερείας τὰ πρόσωπα ποὺ ἤσαν εἰς μίαν παράστασιν, τὰ ἐνδύματά των καὶ πλῆθος ἄλλο λεπτομερειῶν, τὰς δποῖας δὲν ἥδυναντο νὰ ἐνθυμηθῶσιν ἐν καταστάσει ἐγρηγόρσεως.

3. Διαταραχαὶ τῆς νοήσεως.

Τυπικὴ διαταραχὴ εἶναι ἡ ὑπολειτουργία τῆς νοήσεως. Εἶναι μία γενικὴ πτωχεία τῶν φυχικῶν λειτουργιῶν, χαρακτηριζόμενη πρὸ πάντων ἀπὸ ἀνεπάρκειαν εἰς τὴν κατανόησιν τῶν πραγμάτων καὶ τὴν προσαρμογὴν εἰς τὰ προβλήματα τῆς ζωῆς. Ἡ εύφυΐα τῶν ἀτόμων τούτων ὑπολείπεται τοῦ κανονικοῦ, ἡ μνήμη εἶναι πτωχή, ὁ συνειρμὸς δυσχερής, τὸ συναίσθημα ἀτροφικὸν καὶ ἡ βιούλησις ἀσθενής. Αἱ γενικαὶ ἔννοιαι ἔλλείπουν. Ἡ ἔννοια τοῦ χώρου καὶ τοῦ χρόνου εἶναι συγκεχυμέναι. Ὑπάρχει ἀδυναμία συγκεντρώσεως τῆς προσοχῆς. Δὲν ἐνδιαφέρονται διὰ τὰς αἰτίας τῶν πραγμάτων. Ἡ φαντασία ἐπιδίδεται εἰς μυθοπλασίας. Ἡ ἡθικότης εἶναι χαμηλὴ καὶ ἡ διάκρισις καλοῦ καὶ κακοῦ συγκεχυμένη. Παρατηρεῖται ἔλλειψις κυριαρχίας ἐπὶ τῶν δρμῶν. Εἰς μερικοὺς ἐκδηλοῦνται ἐγκληματικαὶ τάσεις.

Διακρίνονται τρεῖς βαθμοὶ καθυστερήσεως. Ἐκ τούτων ἐλαφρότερος εἶναι ἡ μικρόνοια, μέσος ἡ ἡλιθιότης καὶ βαρύτερος ἡ βλακεία.

Η μικρόνοια (débilité) ἐμφαγίζει καλῶς λειτουργοῦσαν ἀντίληψιν, ἀλλ' ἔλλιπή κρίσιν. Ο μικρόνους (débile) δυσκολεύεται νὰ διηγηθῇ περίπλοκα γεγονότα, τὰ δποῖα εῖδε. Ἐπίσης δὲν ἐνδιαφέρεται

νὰ μάθῃ τὴν αἰτίαν των. Αἱ συγκινήσεις του ἐκδηλοῦνται θορυβωδῶς. Εἰς τὸ σχολεῖον μανθάνει μνημονικῶς, ἀδυνατεῖ δύμας νὰ παρακαλουθῇσῃ τὰς γνώσεις ἔκεινας, αἱ δποῖαι ἀπαιτοῦν λογικὴν ἔργασσαν. Οὗτος κατὰ τὸν Binet φθάνει εἰς τὴν διανοητικὴν ἡλικίαν τοῦ παιδός τῶν 9 ἔτῶν, δπου παραμένει στάσιμος καθ' ὅλην τὴν ζωὴν του. Κοινωνικῶς στερεῖται μὲν πρωτοβουλίας, ἀλλὰ δύναται νὰ ἀσκήσῃ κανονικῶς τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ἔργατου ἢ τεχνίτου.

Ἡ ἡλιθιότης (*imbécilité*) χαρακτηρίζεται ἀπὸ βραδεῖαν ἀντίληψιν καὶ δυσκολίαν διεγέρσεως τῆς προσοχῆς. Ὁ ἡλιθιος (*imbécile*) οὐδὲ εἰς ισχυρούς κρότους στρέφει τὴν κεφαλήν. Ἐχει βαρείας καὶ ἀδεξίους κινήσεις. Εἰς τὸ σχολεῖον δυσκολεύεται διὰ τὴν ἀναγνώρισιν τῶν γραμμάτων, διὸ ἀνεπίθετος μαθήσεως. Ὅταν τοῦ δείξωμαν μίαν εἰκόνα ἀναγνωρίζει τὰς λεπτομερείας, ἀλλ' ἀδυνατεῖ νὰ καθορίσῃ τὸ σύνολον, τὸ δποῖον παριστᾶ. Εἶναι ἀνίκανος νὰ διακρίνῃ τὸ οὖσιδες ἀπὸ τὸ ἐπουσιδες. Δὲν δύναται νὰ ἀντιληφθῇ τὰς συνεπείας τῶν πράξεών του. Τοῦ λείπει πᾶν συναίσθημα καθήκοντος καὶ μεταμελείας διὰ παραπτώματα. Ἐν τῷ συνόλῳ παραμένει εἰς τὴν διανοητικὴν ἡλικίαν παιδός 7 ἔτῶν.

Ἡ βλακεία ἢ **ἰδιωτεία** (*idiotie*) εἶναι βαρυτάτη· μορφὴ διανοητικῆς καθυστερήσεως, καθ' ἣν τὸ ἄτομον στερεῖται πάσης πνευματικῆς ζωῆς, περιοριζόμενον εἰς τὴν ἐπιτέλεσιν μόνον τῶν λειτουργιῶν τῆς αὐτοσυντηρήσεως. Συνήθως συνοδεύεται ἀπὸ τὰς διαταραχάς τῶν αἰσθητηρίων. Ὁ βλάξ (*idiot*) οὔτε βλέπει καλῶς, οὔτε ἀκούει, οὔτε πονεῖ. Ὁμιλεῖ ψελλίζων νηπιωδῶς λέξεις τινάς καὶ βαδίζει μὲ ἀστάθειαν. Συχνὰ ἔχει τυπικὰ σωματικὰ γνωρίσματα. Εἶναι μικροκέφαλος μὲ μικρὰν μετωπικὴν γωνίαν, ύδροκέφαλος μὲ ἔξεχον μέτωπον, σανιδοκέφαλος μὲ ἀπολύτως κάθετον τὸ ἴνιον. Ἀλλοτε ἐμφανίζει πολυδακτυλίαν, πολυμαστίαν, ἢ κρυπτορχισμόν. Ἐνίστε ἔχει μογγολοειδῆ μορφὴν μὲ χαρακτηριστικὴν υπερευκαμψίαν τῶν δακτύλων. Ἐν τῷ συνόλῳ ἔχει τὴν ψυχικὴν ζωὴν παιδός 2 ἔτων.

Ἡ διανοητικὴ καθυστέρησις τῶν ὀνών ἀνω τύπων φαίνεται σαφῶς εἰς τὸν τρόπον ἐκφράσεως δι' εἰκόνων. Παραγγέλλομεν νὰ σχεδιάσουν ἀπὸ μνήμης ἔνα ἀνθρωπόν ἢ μίαν οἰκίαν καὶ βλέπομεν τὴν διαφορὰν ἀπὸ σχέδιον κανονικοῦ ἀτόμου. Ἐπίσης παρουσιάζομεν σχεδιάσματα προσώπων, ἐλλιπῆ, καὶ ζητοῦμεν νὰ τὰ συμπληρώσουν. Βλέπομεν τὴν δυσχέρειαν. Ἀκόμη καὶ εἰς τὴν ἀντιγραφὴν σχημάτων, τετραγώνων ἢ ρόμβων, δυσχεραίνονται.

Αἴτια προκαλοῦντα τὴν διανοητικὴν καθυστέρησιν εἶναι:

Ιον. Ἐνδογενῆ κληρονομικά, δπως ἡ σύφιλις, ὁ ἀλκοολισμός, ἡ τοξικομανία, ἡ αίμομιξία, ἡ ψυχοπάθεια γονέων ἢ προγόνων, συχνοὶ

τοκετοὶ τῆς μητρός, ἔγκυμοσύνη εἰς προβεβηκυῖαν ἡλικίαν, ἀνεπάρκεια διατροφῆς τῆς ἔγκυου, ἢ ἀνεπάρκεια τῶν ἕσω ἐκκρίσεων.

2ον. Ἐξωγενῆ, δπως τραυματισμοὶ τοῦ ἐγκεφάλου τοῦ νηπίου κατὰ τὸν τοκετόν, προσπάθεια ἐκτρώσεως, πρόωρος τοκετός, βλάβη τοῦ ἐμβρύου κατὰ τὴν κυοφορίαν συνεπείᾳ πλήξεως ἢ πτώσεως τῆς ἔγκυου καὶ λοιμώδεις νόσοι κατὰ τὴν πρώτην παιδικήν ἡλικίαν, δπως τύφος, μηνιγγίτις, ἐγκεφαλίτις, πολυομυελίτις.

3ον. Κλιματικὰ αἴτια, δπως ἡ ἔλλειψις ώρισμένων συστατικῶν τοῦ ἀέρος καὶ τοῦ ὥδατος.

Ἡ ἀναλογία τῶν διανοητικῶν καθυστερημένων εἶναι σχετικῶς μεγάλη, ἀνερχομένη μεταξὺ τῶν παιδῶν εἰς 1,5 ἕως 2%.

4. Διαταραχαὶ τοῦ λόγου.

Ἄνται δύνανται νὰ διακριθῶσιν εἰς τρεῖς κατηγορίας. Εἶναι αἱ ἀνωμαλίαι τοῦ προφορικοῦ λόγου, αἱ καὶ συχνότεραι, αἱ ἀνωμαλίαι τῆς γραφῆς καὶ αἱ ἀνωμαλίαι τῆς ἀναγνώσεως.

Αἱ ἀνωμαλίαι τοῦ προφορικοῦ λόγου εἶναι αἱ δυσαρθρίαι, δυσφρασίαι καὶ ἀφασίαι. Δυσαρθρίαι εἶναι αἱ ἀνωμαλίαι τῆς ἀρθρώσεως καὶ τοῦ μηχανισμοῦ τῶν φωνῶν. Τοιαῦται εἶναι τὸ τραύλισμα, ἢ μονοτονία καὶ ἀρρυθμία εἰς τὸν τρόπον προφορᾶς καὶ τὸ ψέλλισμα.

Ο τραυλισμὸς (ἐκ τοῦ θραύνω) εἶναι μία ἀπὸ τὰς ἐλαφροτέρας ἀνωμαλίας τοῦ λόγου. Εἶναι ἔλλειψις κατὰ τὴν προφορὰν τῶν γραμμάτων, ἐνῷ ἡ δμιλία εἶναι συνεχής. Τὰ φωνήεντα προφέρονται ἀκριβῶς, ἐνῷ τὰ σύμφωνα ἐναλλάσσονται μεταξύ των, δπως π.χ. τὰ σ καὶ θ (χρυθδθ, θᾶθ παρακαλῶ), τὰ ρ καὶ γ (νεγδ), τὰ ρ καὶ λ (πελίπατο)¹. Ο τραυλισμὸς δύναται νὰ προέρχεται ἀπὸ κακήν συνήθειαν, ἀπὸ ἀσθένειαν, ἢ ἐπιγενῆ βλάβην. Συχνὰ εἶναι παροδικός, δυνάμενος νὰ θεραπευθῇ. Διάφορος αὐτοῦ εἶναι ἡ ἀνωμαλία εἰς τὴν πορείαν τῶν γλωσσικῶν παρωθήσεων, καθ' ἥν τὰ γράμματα ἐκφέρονται ἢ πολὺ ἀργά ἢ μὲν ἀνισον ρυθμόν. Εἶναι ἡ κεντρικὴ δυσαρθρία καὶ μονοτονία εἰς τὴν δμιλίαν, καθ' ἥν αἱ κινητικαὶ παρωθήσεις αἱ ρυθμίζουσαι τὴν ἀναπνοὴν καὶ τὰς κινήσεις τοῦ λάρυγγος, γλώσσης καὶ στόματος εἶναι δυσχερεῖς.

Ο ψελλισμὸς (ἐκ τοῦ Φέω=τρβω) εἶναι ἀκούσιος σπασμὸς τῶν φωνητικῶν μυῶν, ἔνεκα τοῦ διποίου διακόπτεται ἡ πορεία τοῦ λόγου, ίδια κατὰ τὴν σύνδεσιν συμφώνων καὶ φωνηέντων. Εἶναι μία ἔλλει-

1. Ο Ἀλκιβιάδης ἐνήλλασσε τὸ ρ καὶ τὸ λ, διὸ δ Ἀριστοφάνης εἰς τοὺς Σφῆκας τὸν ἐμφανίζει, δτι «τραυλίσας εἶπεν» «Ολᾶς; Θέωλος τὴν κεφαλὴν κόλακος ἔχει» Σφῆκες 44 - 45.

ψις εἰς τὴν προφοράν τῶν συλλαβῶν¹. Ὁ σπασμὸς δύναται νὰ εἶναι τονικός, π.χ. φύγε (τὸ φ κρατεῖται πολὺ) ή κλονικός, π.χ. ΦΦΦύγε (τὸ σύμφωνον ἐπαναλαμβάνεται πολλάκις). Φυσιολογικὸν αἴτιον τοῦ ψελλισμοῦ εἶναι ἡ μὴ κανονικὴ σχέσις διαρκείας μεταξὺ εἰσπνοῆς καὶ ἔκπνοῆς. Ἐνῷ δηλαδὴ ἡ ἔκπνοὴ κατὰ τὴν κανονικὴν διαρκεῖαν πεντάκις μακρότερον ἀπὸ τὴν εἰσπνοήν, ἀπὸ δὲ τὸν χρόνον τῆς πλέον τῶν 90% χρησιμοποιούνται διὰ τὴν διαρκείαν, διαρκεῖαν χρησιμοποιεῖ μόνον τὰ 35% τοῦ χρόνου τούτου, διαρκείαν ἀκόμη καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς εἰσπνοῆς.

Ψυχολογικὸν αἴτιον τοῦ ψελλισμοῦ εἶναι συχνὰ ἐν συναίσθημα φόβου καὶ ἔλλειψις αὐτοπεποιθήσεως. Ἐὰν διπαξ τὸ ἀτομον δὲν προφέρῃ δρθῶς μίαν λέξιν, διατηρεῖ τὴν δυσκολίαν καὶ κατόπιν. Ἐὰν διαρκεῖαν ἀναγινώσκῃ μαζὺ μὲ ἄλλον, δὲν ἐμφανίζεται ψελλισμός. Ἐὰν εὑρίσκεται εἰς εύχαριστον καὶ φιλικόν περιβάλλον, εἶναι ἡλαττωμένος. Ἐνώπιον παῖδων καὶ ζώων διμιλεῖ κανονικῶς. Ἐπίσης δταν ἐπικρατῇ γύρω του θόρυβος. Ἐὰν ψυθυρίζῃ σιγὰ τοὺς λόγους του, ἐξαφανίζεται εἰς δψηλὸν ποσοστὸν ἡ δυσχέρεια. Ὄμοίως δὲν ἀναφανεῖται, δταν φορῇ χρωματιστὰς ὑάλους, ἐὰν μιμήται τοὺς λόγους ξένου προσώπου, ἐὰν ἀπαγγέλλῃ ποίημα, ή ἄδη.

Η δυσφρασία εἶναι κάτι βαθύτερον τῆς δυσαρθρίας. Ἐνῷ δὲχων δυσφρασίαν ἔχει ἀρτιότητα διανοητικήν, δὲμφανίζων δυσφρασίαν δεικνύει πορείαν σκέψεων ἐλλιπῆ, οὐχὶ δρθὴν γλωσσικὴν παράστασιν νοημάτων, παραλλείψεις λέξεων, μετακινήσεις λέξεων, χρήσιν λέξεων μὴ καταλλήλων.

Άφασία εἶναι ἡ ἀδυναμία νὰ χρησιμοποιήσῃ τις τὸ γλωσσικόν του δργανον καὶ νὰ προφέρῃ λέξεις πρὸς σχηματισμὸν λόγου. Αὕτη δύναται νὰ εἶναι εἴτε δλική, δτε οὐδὲ συλλαβήν δύναται νὰ προφέρῃ, εἴτε μερική, δτε δύναται νὰ χρησιμοποιῇ γλωσσικά τινα μόνον στοιχεῖα.

Αἵτια τῆς ἀφασίας εἶναι τραύματα, σφοδραὶ συγκινήσεις φόβου, χαρᾶς, καταπλήξεως, ή καὶ βαθύτεραι διανοητικαὶ διαταραχαί. Ἡ ἄλλοτε ἐπιχειρηθεῖσα ἐρμηνεία τῆς ἀφασίας ὑπὸ τοῦ Broca, δτι κάπου εἰς τὸν ἔγκεφαλον ὑπάρχει ἐν εἶδος μνήμης τῶν ἀρθρωτικῶν κινήσεων, ἥτις δὲν παράγει πλέον τὰς δρθὰς κινήσεις τοῦ λόγου, δὲν θεωρεῖται σήμερον ἐπαρκής μετὰ τὴν διερεύνησιν τοῦ ὑποσυνειδήτου βάθους τῆς ψυχῆς.

1. Ὁ Ἀριστοτέλης ἢδη διέκρινε τοῦτον ἀπὸ τὸν τραυλισμὸν σημειῶν, δτι «ἡ μὲν τραυλότης τῷ γράμματός τινος μὴ κρατεῖν, ἡ δὲ ψελλότης, τῷ ἐξαίρεσιν τοῦ γράμμα ή συλλαβῆν». Προβλήματα II, 30.

Αἱ ἀνωμαλίαι τῆς γραφῆς συνίστανται εἰς τὴν ἀνικανότητα πρὸς γραφήν, καίτοι αἱ σχετικαὶ κινήσεις τῆς χειρός ἐκτελοῦνται. Ἡ ἀδυναμία αὕτη, ἥτις καλεῖται καὶ ἀγραφία, σπανίως ἐμφανίζεται μεμονωμένη, συνυπάρχουσα μετ' ἄλλων διαταραχῶν. Ὁ πάσχων μόνον ἀσυνδέτους γραμμάτων δύναται νὰ χαράσσῃ, μὴ παριστώσας ἄρτιον γράμμα. "Ἄλλοτε γράφονται μόνον τμήματα λέξεων, ἢ παρ' ἄλλων μόνον δισημοὶ συλλαβαῖ. Συχνότερα εἶναι ἡ παραγραφία, καθ' ἥν τὸ ἀτομον ἐμφανίζει παραμόρφωσιν τῶν γραμμάτων, ἢ παράλειψιν γραμμάτων, ἢ παράλειψιν λέξεων, ἢ παρεμβολὴν δένων πρὸς τὴν διήγησιν λέξεων. Συχνὰ αὕτη εἶναι ἀντίστοιχον πρὸς μίαν παραφασίαν, δηλαδὴ ὑπαρξιν θμοίων ἀνωμαλιῶν εἰς τὸν προφορικὸν λόγον τοῦ προσώπου.

Αἱ ἀνωμαλίαι τῆς ἀναγνώσεως συνίστανται εἰς τὴν ἔλλειψιν ἰκανότητος ἀναγνωρίσεως τῶν γραπτῶν συμβόλων. Ὁ πάσχων δύναται νὰ κατανοῇ δρθῶς πᾶσαν διμιλίαν, νὰ ἀπαντᾷ ἐπίσης δρθῶς, νὰ γράφῃ κανονικῶς τὰ νοήματά του, ἀλλ' ἀδυνατεῖ νὰ ἀναγνώσῃ ἀκόμη καὶ ἔκεινα τὰ ὅποια δὲν φεύγει. Τὸ φαινόμενον δονομάζεται ἀλεξία, διότι οἱ πάσχοντες μόνον γράμματα ἀδυνατοῦν νὰ ἀναγνωρίσουν, ἐνῷ ἄλλα σύμβολα δύνανται. "Ἀλλοὶ δὲν ἀναγνωρίζουν μόνον τοὺς ἀριθμούς.

Μερικὴ ἀλεξία εἶναι τὸ φαινόμενον καθ' ὃ τὸ πρόσωπον ἀναγνωρίζει τὰ ἐπὶ μέρους γράμματα, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ τὰ ἐνώσῃ εἰς μίαν λέξιν, ἢ δὲν ἀναγνωρίζει μερικὰ μόνον γράμματα. "Ἀλλη μορφὴ ἀλεξίας εἶναι ἔκεινη, καθ' ἥν δὲ πάσχων ἀναγινώσκει, ἀλλὰ δὲν ἐννοεῖ. Εἰς ἄλλας περιπτώσεις λαμβάνουν χώραν παραμορφώσεις τοῦ ἀναγινωσκομένου, διὰ προσθήκης φωνῶν πρὸς ἢ μετὰ τὰς λέξεις ἢ ὑποκαταστάσεις εἰς ταύτας.

Τὰ αἴτια τῶν ἀνωμαλιῶν τῆς ἀναγνώσεως εἶναι συνήθως συνασθηματικά. Συχνότεραι εἶναι αἱ μικταὶ μορφαὶ γλωσσικῶν ἀνωμαλιῶν.

Γ'. ΨΥΧΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΡΑΧΑΙ ΚΑΙ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΟΤΗΣ

Μία ἰδιάζουσα διαταραχὴ τῆς κανονικῆς ψυχικῆς ζωῆς εἶναι τὸ ἐγκλημα. Τοῦτο λόγῳ τῶν συνεπειῶν του διὰ τὸ κοινωνικὸν σύνολον ἀξετάζεται παρ' εἰδικῆς ἐπιστήμης, τῆς Ἐγκληματολογίας ἢ Σωφρονιστικῆς. Αἱ μνημονευθεῖσαι ἀνωμαλίαι τῆς ψυχοσυνθέσεως διαστάφοιν τοὺς ἀντικοινωνικοὺς τύπους τοὺς ἐκδηλοῦντας τάσεις καὶ πράξεις ἐγκληματικάς. Ἡ διεστραμμένη ψυχοσύνθεσις κατ' ἐξοχὴν εἶναι ἔκεινη, ἢ ὅποια παρέχει τὸ μέγα πλῆθος τῶν ἐγκληματιῶν. Εἰς αὐτοὺς δέον νὰ προστεθοῦν οἱ ἐξ ἡλιθιότητος, οἱ ἀλκοολικοὶ καὶ οἱ τοξικοὶ.